

Kroll J-C, Trouvé A, Déruaz M. 2010. *Quelle perspective de régulation après la sortie des quotas? Faut-il encore une politique laitière européenne?* CESAER. UMR 1041 INRA-AGROSUP.

Aquest estudi està dividit en tres apartats: 1) sobre els debats econòmics arran de la supressió de les quotes cap el 2015; 2) sobre les regulacions de la producció arreu del món; i 3) anàlisi sobre les perspectives de regulació dels mercats lleters a UE.

Índex

Sobre els debats econòmics arran de la supressió de les quotes, cap el 2015.....	1
Sobre les regulacions de la producció arreu del món.....	3
Anàlisi sobre les perspectives de regulació dels mercats lleters a UE	5

SOBRE ELS DEBATS ECONÒMICS ARRAN DE LA SUPRESSIÓ DE LES QUOTES, CAP EL 2015

L'any 1985 s'instaurà el sistema quotes. Abans, els països amb moneda forta (Alemanya i Holanda) respecte als altres de moneda menys forta, tot i el sistema de muntants compensatoris a la frontera, no hi havia mecanismes de compensació simètrica respecte de la compra d'inputs, i els de moneda forta tenien, per tant, els costos més baixos i van augmentar molt la producció. Els anys 80, després d'exportar molt, mantega, llet en pols i formatge en especial, el mercat s'estancà – crisi molt semblant a la de 2008 i successius – i es va produir una situació d'excedents. Les quotes van venir precedides de debats, semblants als actuals arran de la desaparició, sobre si eren convenients o millor baixar el preu d'intervenció. Ni hi havia, ni hi ha, un comportament homogeni a la UE (CEE abans). Si baixa el preu de la llet, països com França i GB limiten la producció, i en canvi a Holanda, Dinamarca i Alemanya augmenten la producció per la via d'incrementar la productivitat (guanys suplementaris que fan baixar una mica els costos fixos per una producció més alta, i els països prefereixen pagar la multa per l'excés de producció).

Si desapareixen les quotes s'augmenta el benestar? El quadre teòric neoclàssic estàndard de concurrència perfecte diu que la supressió farà baixar el preu al consumidor, aquest consumirà a més bon preu i poden augmentar el consum, les explotacions podran produir més, i si la competitivitat ho permet s'exportarà més. Aquests models diuen que la quota genera una renda, que consideren impròpia, que va en detriment dels consumidors. En resum, la pèrdua de la renda per part dels ramaders és inferior al guany del consumidor. Però, els mercats són eficients i amb concurrència perfecte? Ni són eficients ni existeix l'economia d'escala ja que l'atomicitat de la oferta i la demanda no ho permet. Les transaccions entre el productor i el transformador estan captives de la distribució, i, en conseqüència, la transmissió de preus no pot ser perfecte.

Tota modelització necessita simplificar les hipòtesis, i sovint això falseja els resultats. En el sector productor de llet els ajustaments que provoca la variació de preus no són ni espontanis ni fàcils de predir.

Amb l'experiència que tenim, venen a dir, cal preguntar-se **per què les coses no passen com haurien de passar segons els models?** Els economistes més lliberals diuen que la hipòtesi d'equilibri per construir models, passa perquè el cost marginal sigui igual al preu del producte

menys la renda de la quota. Però calcular la renda de la quota a la UE és impossible, cada Estat té les seves particularitats de gestió de quotes.

La quota és una renda inadequada, indeguda, o una remuneració d'un bé públic? Depèn de la posició de cadascú. Uns diuen que s'han de suprimir sense indemnització i d'altres diuen que si es suprimeixen han de tenir una indemnització temporal o bé una més perenne però desacoblada de la producció, per tal de no pertorbar el mercat ni que se'n ressentin els consumidors. Una ajuda desacoblada són transferències dels contribuents cap als agricultors, que modifiquen el repartiment del benestar però no alteren la situació de l'òptim econòmic.

Ara bé, **què són les quotes i perquè hi són?** Són un dret a produir i surten d'una acció pública motivada per protegir el medi i estabilitzar oferta i demanda, minvar els excedents. La qual cosa, a criteri dels autors, és una mesura a favor del benestar col·lectiu. Per tant, a l'economia real, les quotes han estat un motor essencial de l'activitat econòmica.

LA IMPERFECCIÓ DELS MERCAT I LA VOLATILITAT DELS PREUS

Quin és el cost de la inestabilitat dels mercats agrícoles o quin és el benefici? Les polítiques agràries es veuen com a transferències entre grups socials (productors, consumidors) a través dels impostos. No obstant, tenen una altra funció, la d'estabilitzar els mercats. L'elasticitat de l'oferta i la demanda és molt feble en relació als preus, i la por que té el productor al risc, fan que es donin situacions d'incertesa i preus inestables. El mecanisme "lliure mercat" ajusta el preu i la producció de manera desordenada, costosa per al productor i el consumidor. Els poders públics intervenen per ajustar la producció a les necessitats del mercat.

La volatilitat dels preus de la llet és un element essencial i s'ha d'integrar per conèixer la dinàmica del sector lleter. La volatilitat dels preus es mesura amb el coeficient de variació.

Si s'agafa el període 1990 a 2009 els preus mundials són entre dos i quatre vegades més volàtils que els preus europeus. Ara bé, entre 1990 i 1999 i entre 2000 i 2009 (l'anterior període entre dos), l'augment de la volatilitat dels preus europeus és més alt que l'augment de la volatilitat dels preus mundials. Aquests últims s'han aproximat als europeus arran de les diferents reformes de la PAC. En períodes petits es posa més evident la volatilitat dels preus. Europa exporta menys del 10% dels productes lactis, i d'aquesta manera els preus mundials tenen més influència en els preus europeus.

Hi ha diferents raons que expliquen la volatilitat alta dels preus i la ineficàcia d'un ajustament espontani de l'oferta i demanda, amb absència de regulació.

- Demanda rígida. Hi ha poques fluctuacions tant si els preus baixen com puguen
- El volum de la producció té variacions aleatòries, sobretot en els sistemes farratgers
- Informació asimètrica sobre les valoracions de la matèria primera. De la llet surten molts productes lactis, amb valor afegit molt variable. No hi ha un coneixement del mix de la indústria.
- Aspectes tècnics que creen dependència. La llet crua té un recorregut curt, o es ven o es destrueix
- La producció només es pot adaptar a llarg termini
- Només el 10% de la producció mundial de llet és objecte d'intercanvi, i això ho marca NZ que només representa el 3,7% d'aquesta. En resum, el preu de cotització del mercat és igual al preu de la llet exportada per NZ. **No hi ha mercat mundial en el sentit del terme econòmic.** Suposem que existeix el mercat mundial de lactis. Si hi ha rendiments decreixents, el preu s'hauria de fixar sobre el cost de producció marginal, és a dir el cost de producció de l'últim productor necessari per abastir el mercat. **On és**

aquest productor? Segur que no és a NZ, amb només el 3,7% de la producció. Cal, per tant, produir a UE, EUA, Canada, etc. I, en aquests llocs, el cost de producció és més alt que el de NZ. En conseqüència, el preu mundial no s'hauria de fixar segons el de NZ. No hi ha mercat mundial, si bé sí que hi ha oferta i demanda. [El que hi ha són transaccions econòmiques internacionals](#). Petits intercanvis provoquen importants variacions. [Les quotes a UE han reduït, juntament amb el sistema de preus i l'emmagatzematge, la volatilitat dels preus.](#)

EFFECTES PROVINENTS DE LA SUPRESSIÓ DE LES QUOTES

Si es treuen les quotes, sense cap dispositiu de regulació, hi pot haver una crisi de tresoreria, de reemborsament de deute. Els bancs no deixaran a qui no pot tornar (la renda de quota deixa de ser), i, a més, se suposa una baixada dels preus. El mercat esdevé incert, baixen les inversions, menys innovació en lactis, i si els preus dels cereals segueixen pujant, es pot produir la substitució de la producció de llet, i més boví de carn. L'any 2010 el preu mitjà percebut a la UE fou de 34 ct./l, amb dispersió, però més gran és la dispersió entre els costos de producció.

La relació entre grandària de l'explotació i costos de producció és complexa, ja que el cost de la mà d'obra i els costos estructurals varien molt d'una zona a una altra.

[Es tendirà cap a una concentració geogràfica de la producció. Estaran on hi hagi ports \(preus més baixos de les proteïnes vegetals\), prop de la indústria, i d'àrees de distribució.](#)

A França la gestió de les quotes ha fet que les reduccions en el volum total de llet s'han fet en benefici de zones de muntanya, de joves i de petites i mitjanes explotacions. Tot i així, de 1983, amb 420.000 explotacions, a 2007, amb 93.000, s'han perdut el 78% de les explotacions. La reestructuració també s'ha fet a Holanda (pèrdua del 61%) i a Dinamarca (pèrdua del 85%), en el mateix període.

Fer previsions és difícil, l'any 2007 les mitjanes de les explotacions eren de 41 vaques a França, 60 a Holanda, 69 a Gran Bretanya, 115 a Dinamarca. Diuen que les quotes són una barrera a l'entrada de nous productors, però els estudis de projecció no contemplen l'entrada arran de la supressió.

No es pot descartar el desenvolupament d'explotacions tipus Califòrnia, amb més de 5.000 vaques, amb uns contractes d'integració. Tot dependrà de la superfície disponible per als fems, del cost de la mà d'obra i dels recursos vegetals. Cada cop hi haurà més pressió sobre el manteniment del medi.

La indústria i la distribució, cadascuna pel seu compte, estan més concentrades, hi ha menys concurrència, el productor està més aïllat, a no ser que estiguin associats en cooperatives. La negociació és desigual. La repercussió dels preus (valor afegit) és asimètrica. Fins ara, la realitat és que si hi falta llet i els preus al productor augmenten la indústria i la distribució ho fan repercutir al consumidor, i si els preus al consum baixen repercutirà sobre el productor.

SOBRE LES REGULACIONS DE LA PRODUCCIÓ ARREU DEL MÓN

LA REGULACIÓ A PAÏSOS TERCERS

La regulació del sector, d'una manera o altra, és la norma arreu del món. Inclús a NZ on la regulació pública s'ha reemplaçat per la privada, en aquest cas un monopoli. Hi ha quatre modalitats d'intervenció: 1) neoliberals, 2) intervencionistes amb estratègia defensiva, 3) intervencionista amb estratègia expansiva, i 4) intervencionista en l'eix del mercat domèstic (no exportadors). La classificació és de menys a més intervenció pública.

1. Neoliberals. Països amb poca densitat de població, rendes altes, producció important i excedentària, per tant, amb necessitat d'exportar. Austràlia i NZ. Molt actius en el mercat mundial. Monopoli de la transformació. Hi ha una regulació jeràrquica de preus i costos. Si, per exemple, la UE limita la producció, és perfecte per a NZ, hi ha més mercat, i al contrari.
2. Intervencionistes amb estratègia defensiva. Seria el cas de Suïssa, on una política lliberal de cara al sector, però creant una interprofessional, amb poder decisor, de reglamentació i arbitratge de cara a la gestió de la producció sota contractes, i amb ajudes directes per tal de mantenir la renda dels ramaders.
3. Intervencionistes amb estratègia expansionista. EUA fan una política de protecció i de regulació del mercat intern de llet, amb programes federals i locals, i, a la vegada, van cap a l'exportació, amb bona paritat monetària. Brasil i Argentina tendeixen a l'exportació, però si han de garantir les necessitats de la població posen restriccions a l'exportació.
4. Intervencionistes centrats en el mercat interior. No exporten. És el cas de Canadà i de l'Índia. Canadà és un mercat contingentat, mantingut i regulat, tenen quotes a la producció. L'Índia és el tercer productor mundial de llet, i té com a objectiu la seguretat alimentària de la població i l'ocupació rural.

En resum, arreu hi ha una protecció a les fronteres i una regulació de la producció. EUA diu que s'ha d'exportar, però si calen mesures per protegir el mercat intern ho fa. Tant a Suïssa com al EUA hi ha dos preus, un per als productes de proximitat i un per als industrials, i tenen equacions de compensació, i, precisament, això fa necessari controlar el marge econòmic dels transformadors, que en el cas EUA és el poder públic qui ho fa (USDA), i elaboren, a partir d'auditories i enquestes de preus, barems complexos on donen els marges per als diferents productes industrials; i a partir d'aquí defineixen el preu mínim per a les diferents tipus de llet. Això permet calcular cada mes un preu únic pagat als productors. És el sistema de perequació entre transformadors (un amb més valor afegit i altres menys).

S'ha comprovat, a partir d'una sèrie de preus de 1981 a 2006 entre països sense quota (EUA, Austràlia, NZ) i altres amb quota (França, Canadà), que la baixada de preus al productor és superior als països sense quota en relació a la dels països amb quota, mentre que la baixada dels preus al consum és menor en els països sense quota. I, això, du a pensar que aquells que diuen que la desregulació de la producció millorarà el benestar del consumidor no és cert. Darrera dels debats teòrics sobre l'oportunitat de la desregulació o de no fer-la, hi ha un debat social subjacent essencial d'interessos diversos en el sector. Aquí les discussions es basen en la necessitat de que els productors s'organitzin per tal de no rebre el cop de la desregulació, però el cop l'ha de tenir algú. Tot és una transferència.

EL SECTOR LLETER A LA UE A LES PORTES DE LA SUPRESSIÓ DE LES QUOTES

Hi ha diversitat agronòmica, geogràfica, i alhora diversitat de sistemes de producció i d'ocupació del territori. Hi ha regions on es pot reorientar la producció cap a d'altres activitats, i n'hi ha on és pràcticament impossible. Suprimir les quotes de manera general i uniforme tindrà conseqüències diverses, i s'ha d'estudiar regió a regió i evitar models macroeconòmics d'optimització. La integració europea no ha difuminat les diferències regionals i productives.

Dinamarca i Holanda són països petits que miren, de sempre, cap a l'exportació, tenen estructures de comercialització i de transformació molt concentrades, gairebé monopolitzades. França i Alemanya conserven una producció orientada al mercat interior, ampli i segmentat, amb un teixit industrial divers i amb projecció internacional.

El sistema de quotes també s'ha aplicat de manera molt diferent entre regions i Estats. Holanda no té zones desfavorides, hi ha fluïdesa en el mercat de quotes. Veuen la sortida amb avantatges per a la producció, que podria augmentar un 30% en 15 anys. Aquest augment aniria en detriment de la producció porcina. Tot i així, el govern holandès està per un aterratge suau. Gairebé un 8% de la quota és objecte d'intercanvi anual, a un preu entre 1 i 2€/l. En referència als 12.000 kg de llet produïts, de mitjana, per ha i any, representa una inversió de 15.000 a 20.000€ per ha. La qual cosa condueix a un capital immobilitzat de 1,5 a 2 milions d'Euros per a una explotació de 100 ha. La supressió de les quotes representaria, per tant, una greu desvalorització. El model holandès el podem emmarcar en un model productivista racional. La transformació està, gairebé, monopolitzada, el grup Friesland-Campina controla el 80% del mercat.

El model francès és un model territorial i social, que s'ha consolidat amb les quotes. Les zones de muntanya s'ha exclòs del joc competitiu, les quotes estan lligades a la terra, amb un repartiment geogràfic. L'Oest vol augmentar la producció, amb limitacions del medi ambient. El Nord (Normandia, Lorraine, Alsàcia etc.) encara amb prou densitat lletera tindran concurrència d'altres produccions, policultius. La transformació està en mans de grups no cooperatius amb projecció internacional.

El model danès és productivista sense límit. Els productors estan molt endeutats. La transformació és un monopoli cooperatiu.

El model alemany ha canviat molt des de la reunificació. Abans era un model favorable a les quotes, amb repartiment geogràfic, defensor de l'explotació familiar. Ara és més lliberal, favorable a la supressió de les quotes, on els länders del N, semblants al model danès i holandès, pressionen per la supressió de les quotes i expansió de la producció. Tot i així, són conscients que sense les ajudes de la PAC moltes explotacions desapareixeran.

El model anglès amb costos de producció baixos i inversions moderades, però que arran de la desaparició dels Boards, que asseguraven un repartiment del valor afegit, s'han convertit en productors aïllats davant una transformació integrada en la distribució.

En resum, les regions i els Estats que disposen d'estructures més productives i d'un entramat industrial més concentrat, són les més favorables a la supressió de les quotes, i a la desregulació del mercat, amb un aterratge suau que els permeti amortitzar el valor patrimonial de les quotes. Hi ha interrogants a llarg termini que cal esbrinar, ja que no tot són avantatges. Limitacions mediambientals (concentració de la producció a les zones del pla, més pol·lució, més transport, abandonament de territoris, pèrdua de biodiversitat), limitacions socials i econòmiques lligades a l'estandardització de la producció i a la pèrdua del saber fer de l'agronomia, a la regressió dels sistemes mixtes. Endeutament progressiu de les explotacions, que hauran d'optar, ben segur, a la intensivitat de la producció. I, en un context de crisi i remuntada de l'atur, no sembla massa adequat liquidar les quotes només amb les anàlisis clàssics de l'economia de mercat. Tampoc es pot descartar que arran de la supressió de les quotes, unes regions aniran a la intensificació i d'altres es veuran abandonades, originant-se una "guerra de regions" que convindria d'analitzar.

Analitza diversos casos, el cas d'una [desregulació total](#), les [propostes del grup d'alt nivell](#), i les [alternatives possibles dins d'una regulació pública](#).

DESREGULACIÓ TOTAL

Hi haurà una fase inicial d'expansió de la producció a les zones més ben preparades – clima, orografia, organització econòmica i política -. Podran fer front a la previsible davallada de preus. En els estats nous – Polònia, entre ells – es poden crear noves explotacions grans amb capital.

Hi haurà, per tant, una reconfiguració interna a la UE, en favor del pla, imposant-se el model expansionista. Tot i així, l'expansió toparà amb l'absorció del mercat intern de productes lactis, s'haurà de buscar penetrar en el mercat mundial, i no està clar que, avui per avui, tingui prou capacitat per absorbir, i, a més a més, hi ha una forta concurrència de zones on produir resulta més econòmic.

Sense instruments de regulació de preus o de volum de producció, els preus cauran més i cada productor, pel seu compte, haurà de buscar fer-hi front.

Una nova crisi lletera podria esdevenir, i qui pagarà les inversions de la fase expansiva?

PROPOSTES DEL GRUP D'ALT NIVELL

Sembla que, d'una forma o altra hi ha d'haver una regulació. Tot va per [canviar la regulació pública per la privada](#). Els tipus de regulacions privades passen per la creació de mercats a terminis, la consolidació de relacions contractuals, el reforçament d'organitzacions professionals i interprofessionals, el desenvolupament de sistemes d'assegurances i fons mutualistes, i tot amb una millor transparència informativa i millorar les condicions de concurrència. Això és el que deia aquest grup d'alt nivell.

Mercats a termini (són els mercats de futurs¹). A EUA hi ha un mercat de futurs per als productes lleterers industrials – llet, pols, mantega i formatge -, el qual, lògicament, dóna avantatge als transformadors, que són pocs i més organitzats que als productors. No es veu com un mercat de futurs sobre aquests productes pot repercutir favorablement sobre la llet crua, quan tampoc hi ha transparència en aquest. Es crea un mercat de futurs per emetre un senyal d'alerta sobre el preu de la matèria primera, en aquest cas la llet que es fa a les explotacions. Com repercutirà, per exemple, la compra a futur d'una tona de mantega a un determinat preu sobre el preu de la llet que es produeix cada dia a l'explotació? A més a més, entrar en un mercat de futurs és car, i no està a l'abast del productor, ara per ara atomitzats. Per altra banda, un mercat de futurs assegura contra la fluctuacions dels preus, però no permeten establir els preus ni garantir un nivell de preu que asseguri la viabilitat de les explotacions.

La consolidació de **relacions contractuals**, proposen un diàleg entre els diferents actors de la cadena, contractes escrits – preu, volum, temps -, però tota fixació de preu o restricció de la producció la consideren anticoncurrencial. Els contractes, d'una forma o altra, han existit. Un altra cosa és que serveixin per establir mercats, preus i donar viabilitat a les explotacions. S'hi posa èmfasi en que això solucionarà molts problemes, si els productors estan organitzats, però també pot ser un instrument per transferir els riscos als més febles de la cadena.

¹ Mercat de futur: instrument de gestió dels riscos de preus, que per funcionar bé hi ha d'haver equilibri entre el nombre d'operadors contraris al risc – que li tenen por – i el nombre d'especuladors en acceptar el risc.

El reforçament de les **organitzacions de productors** és una condició necessària per a les relacions contractuals equilibrades. Si en el sector es donen tipus de coordinació exclusivament mercantilistes, tot això dels contractes serà paper mullat, i s'abocarà a una coordinació jeràrquica del tipus integració. Cal, per tant, arbitratge i control. El grup d'alt nivell demana poder de negociació dels productors, i parla de crear interprofessionals. Però, qui ho impulsa això?. Les preguntes que es fan són del tipus de quina grandària han de tenir les organitzacions de productors per ser eficaces, quin grau de dependència amb els industrials, quina articulació amb les cooperatives actuals, de si realment es transfereix la propietat del producte – llet -. Per exemple, a Suïssa la supressió de quotes ha portat a la creació d'una interprofessional "llet d'indústria" que organitza el mercat, amb contractes a llarg termini, amb indicadors de preus i de volum de producció. Un cop posat en marxa, s'ha vist que si no hi ha un organisme de control i gestió de les quantitats, que evolucionen en funció de la conjuntura del mercat, ningú fa el control. I, tampoc, hi ha hagut equilibri ja que els productors no estan organitzats i hi ha massa grups petits sense una visió del conjunt, que sí tenen els industrials. En canvi, pel que fa a les denominacions d'origen de formatge les relacions entre productors, transformadors i distribuïdors estan més equilibrades.

El problema o el nus de la qüestió és com transferir el valor afegit d'un punt a un altra de la cadena. De cada indústria s'hauria de conèixer el seu mix per part de les instàncies de coordinació. No és el mateix un producte d'alt valor afegit que el de la llet envasada. En resum, una organització privada d'aquests contractes pot funcionar quan tracta de productes de bon valor afegit i duradors, però pels productes de gran consum ja no ha funcionat. Per exemple, diu que a EUA l'administració pública s'encarrega del control dels marges econòmics dels operadors.

A EUA hi ha una agència que regula la formació de preus a llarg termini, el volum de producció, els estocs, la qualitat dels productes, és la *RISK MANAGEMENT AGENCY*. Aquí la Comissió Europea preconitza la transparència i un coneixement exhaustiu del valor afegit, però no diu quin grau d'ingerència seria l'adequat i acceptat per les empreses. En qualsevol cas s'ha d'anar cap a la transparència en tota la cadena.

El reforçament dels **sistemes d'assegurança o fons mutualistes**, és una de les solucions que proposen a UE, de manera que es donaran ajudes a la promoció d'aquests sistemes. Tenen problemes ben coneguts: **les mútues disposen de més informació que els mutualistes**, hi ha asimetria (*és el que passa a les mútues de sanitat, que aquí es promouen en detriment de la sanitat pública i universal*), un cop s'està dins s'incita a augmentar la quota per tal de fer front a més riscos. I, si hi hagués algun problema greu, tots podrien demanar o reclamar la prestació, i les mútues anirien a l'Estat per ser solvents.

ALTERNATIVES POSSIBLES DINS D'UNA REGULACIÓ PÚBLICA

Les quotes eren un instrument públic de regulació de la producció de llet. La supressió transfereix, en principi, la regulació al sector privat. Tot i així, aquest estudi presenta diversos dispositius públics de regulació.

S'ha vist la imperfecció del mercat com a regulador, amb moltes asimetries, a més de no complir les bondats que teòricament se li atribueixen des de diferents escoles d'economistes. De fet, un sistema de quotes pot ser més eficient que la situació *laisser-faire* ja que permet economitza els costos de transacció lligats a la defallida del mercat. En realitat les quotes i la renda que generen, per alguns són vistes com a subvencions encobertes i per altres com un tap al mercat lliure. Disquisicions sobre el dret a produir o la restricció a fer-ho. A més, cada país ha fet una gestió diferent i es fa difícil trobar un punt de trobada. Tot i així, diuen, que en un pla teòric, ens podem imaginar un gestió renovada de les quotes lleteres, a partir d'una

condicionalitat del medi adequada (càrrega animal, per exemple) de manera que tingui un efecte útil sobre la protecció del medi. El que sembla clar és que la supressió de les quotes sense cap altra mesura ens porta a un sistema expansionista.

A EUA es fa el sistema de pagaments contracíclics, que és l'aproximació dels preus interiors al decurs de les transaccions internacionals. Es limita, d'aquesta manera, que hi hagi subvencions quan els preus agrícoles són alts, i en el seu cas es fan reserves. Tot i així, per això cal una agència de control plurianual.

La posada en marxa o el manteniment de **llindars de seguretat**. Hi hauria d'haver un nivell mínim d'intervenció i d'estocs, segons les modalitats d'estoc públic, privat, manera de finançament, per tal d'assegurar un mínim d'inversió i d'aprovisionament. És en pla teòric ja que saber quins llindars, i com es determinen pot portar a controvèrsies importants. Els llindars s'han de renovar constantment. A més, un preu d'intervenció pot desencadenar la producció més enllà de l'absorció pel consum.

La segmentació dels mercats (com a Suïssa) juntament amb la promoció d'un sistema contractual que garanteix un preu remunerador per a un volum (sota contracte) lleugerament inferior a la capacitat d'absorció del mercat interior, i, a la vegada, un preu a l'exportació de les quantitats excedents. Això pot funcionar a Suïssa però per a tota la UE és molt més difícil. Actualment s'està parlant d'un tipus de contractualització "**dobles volum, doble preu**", en el qual una part de la producció, similar a la **quota històrica** a un preu estable i més alt, i una producció, proporcional a la quota, que es pagaria a un preu inferior. Però, qui dóna garantia que la llet comprada un preu inferior no s'empri per a productes de més valor afegit?

Per últim, un sistema que ve d'EUA, que ha portat a terme la *National Milk Producers Federation* que controla la major part de la producció. Preveu **garantir** un "**marge mínim**" que asseguri als productors les pujades dels preus dels inputs i de la caiguda dels preus de la llet, per a un volum (quota històrica), volum que s'anirà actualitzant segons l'evolució del mercat. La producció queda lliure però es preveu una retenció per explotació proporcional a l'augment de producció per sobre de la base (quota històrica). Aquesta retenció té lloc quan el marge mitjà mensual cau per sota d'un llindar, prèviament establert. És com una taxa de corresponsabilitat. Si el marge mitjà mensual la taxa és més alta. "El teu augment fa que baixin els preus, i, per tant, el marge, per tant has de pagar per això".

Un paràgraf de les conclusions diu (traducció *sui generis*):

La qüestió de la supressió de les quotes és, en bona part, una qüestió política que va més enllà del problema del sector lleter. S'inscriu en el context molt més ample d'una liberalització dels intercanvis, afavorint la competitivitat econòmica per sobre dels altres objectius de cohesió social, territorial i de solidaritat, posant en risc de portar la construcció europea en un procés de descomposició irreversible. En aquest sentit, la descomposició de la PAC no seria més que el senyal de la no construcció europea en l'era de la mundialització.